

УТРИМАННЯ ТА РОЗВЕДЕННЯ НОВОГО ДЛЯ УКРАЇНИ АКВАРІУМНОГО ЧЕРЕВОНОГО МОЛЮСКА *ASOLENE SPIXI* (*GASTROPODA, PESTINIBRANCHIA, AMPULLARIIDAE*)

Досліджено умови утримання та розведення нового для України акваріумного молюска *Asolene spixi* – жителя прісних водойм південно-східної Бразилії.

Ключові слова: *Asolene spixi*, акваріум

Сучасний акваріум – досить складна, певною мірою саморегульована система, важливими елементами якої є риби, водні рослини, ракоподібні (креветки, краби, раки) та молюски. Найпопулярнішими акваріумними молюсками нині є представники *Gastropoda*: витушки рогові, ампулярії, меланії піщані. Ці тварини здатні житись, під'їдати надлишки корму, а також трупи риб, перешкоджаючи цим накопиченню в акваріумі отруйних речовин [1]. Інколи в акваріум потрапляють і фізи та ставковики, які вважаються тут небажаними гостями, оскільки вони нещадно поїдають акваріумні рослини.

Слід відмітити, що значна кількість із запропонованих видів взагалі не придатна або малопродатна для утримання в умовах акваріуму. Причин цього є їх вибагливість до хімічного складу води, кормового раціону, який важко чи взагалі неможливо забезпечити в умовах штучної водойми, і велика вибагливість цих тварин до умов розмноження. Тому будь-який новий вид з одного боку викликає зацікавленість акваріумістів, а з іншого потребує глибокого дослідження етологічних, фізіологічних та навіть біохімічних його особливостей.

Матеріал і методи досліджень

У досліджах використано 20 екз. (розміром 0,5 – 0,7 см станом на першу декаду вересня 2011 р) *Asolene spixi* – виду, поширеного в Паранській зоогеографічній провінції (Південноамериканська підобласть Неотропічної області) [2]. Транспортували молюсків у звичайній пластиковій ємності (0,5 дм³). Слід відмітити, що внаслідок перебування тварин в умовах обмеження кисневого режиму під час транспортування майже всі особини втягли ногу у черепашку та закрили кришечку. У сприятливих для них умовах через декілька годин всі екземпляри почали активно пересуватись по стінках та дні акваріума.

Молюсків (16 екз.) утримували у моновидовому акваріумі без ґрунту ємністю 50 дм³, заповненому відстояною водопровідною водою на 60%. Воду регулярно, не рідше одного разу на тиждень, замінювали (20% об'єму). 4 екз. *A. spixi* помістили у звичайний акваріум об'ємом 160 дм³ з ґрунтом, неагресивними рибами, водяними рослинами, креветками та іншими молюсками для встановлення можливості їх співіснування з іншими звичайними мешканцями акваріуму. Твердість води та її рН виміряли стандартними акваріумними тестерами фірми «Tetra».

Результати досліджень та їх обговорення

A. spixi (спіксі, зебра, зеброві ампулярія) – надзвичайно ефектний молюск, що потрапив до України влітку 2009 р. з Німеччини.

Нами встановлено, що до умов утримання *A. spixi* відносно невибагливі: температура води – 23-27°C, рН – нейтральна або слабколужна, твердість особливого значення не має. Бажаною також є постійна аерація та фільтрація води. Їдять молюски ті самі корми, що й акваріумні риби: охоче споживають корм для донних риб, різноманітні заморожені корми (мотиль, артемія тощо), не хestують кормами рослинного походження (ошпарені окропом капуста та морква, шматочки огірків, салату тощо). Декілька гілочок кропиви, поміщені в акваріум з цими молюсками, повністю з'їдаються ними за декілька годин.

Цілком нормально *A. spixi* почувують себе і в умовах звичайного акваріума, якщо їх утримувати разом з іншими неагресивними видами. Однак, більшу частину світлового дня вони полюбляють проводити серед заростей криптокорини або частково закопуючись у ґрунт. Активність цих молюсків суттєво збільшується ближче до вечора та вночі.

Розведення молюсків також не викликає особливих труднощів. Співі роздільностатеві. Статевої зрілості вони досягають у віці 4–5 місяців, очевидно, залежно від температури утримання. Ікру, на відміну від ампулярій, відкладають у воді – на склі, під листям великих рослин або на фільтрі. За достатньо різноманітного та якісного кормового раціону скло акваріума з *A. spixi* вкрите великою кількістю кладок. Ікра брудно-білого кольору розвивається близько одного місяця. Середній розмір кладки – 1,5–2 см в ширину та 2,5–3 см в висоту. Помічено, що дорослі особини можуть поїдати власну ікру і навіть нащадків. Тому для кращого виживання потомства ікру слід переносити у окрему ємність. Молодь співі росте відносно повільно.

Крім естетичного задоволення, співі можуть суттєво скоротити кількість інших, небажаних акваріумних молюсків. Адже загальновідомо, що фізи чи рокові витушки, розмножуючись у акваріумі у величезних кількостях, значною мірою псують зовнішній вигляд акваріуму, скупчуючись на склі, водяних рослинах та ґрунті. Досліджуваний нами молюск у кількості 4 екз. зміг за декілька місяців майже повністю пригнітив інших молюсків в акваріумі ємністю 160 л. Однак, якщо кормовий раціон задовольняє потреби співі, то його активність щодо інших молюсків майже не проявляється.

Висновки

A. spixi – новий для України вид акваріумного молюска – невибагливий в утриманні в умовах звичайного акваріума та в розведенні. Рекомендуємо його для утримання разом з іншими неагресивними видами. В перспективі необхідно точніше з'ясувати температурний режим, рН та твердість води, за яких цей молюск почуватиметься найкраще.

1. *Майланд Г. Й.* Аквариум и его обитатели / Г. Й. Майланд. – М. : БММ АО. – 119 с.
2. *Старобогатов Я. И.* Фауна моллюсков и зоогеографическое районирование континентальных водоемов. / Я. И. Старобогатов. – Л. : Наука, 1970. – 371 с.

Д.А. Выскушенко, И.В. Довгалюк

Житомирский государственный университет им. Ивана Франко

СОДЕРЖАНИЕ И РАЗВЕДЕНИЕ НОВОГО ДЛЯ УКРАИНЫ АКВАРИУМНОГО БРЮХОНОГОГО МОЛЛЮСКА *ASOLENE SPIXI*

Изучены условия содержания и разведения нового для Украины аквариумного моллюска *Asolene spixi* – обитателя пресных водоемов юго-восточной Бразилии.

Ключевые слова: *Asolene spixi*, *аквариум*

D. A. Vyskushenko, I.V. Dovgaluk

Zhytomyr Ivan Franko State University

NEW FOR UKRAINE AQUARIUM SNAIL *ASOLENE SPIXI*: KEEPING AND REARING

The article deals with the problem of keeping and rearing new for Ukraine aquarium snail *Asolene spixi* – south-eastern Brazilian freshwater inhabitant.

Key words: *Asolene spixi*, *aquarium*